

Nikola Ivanović

Split

ČAKAVSKI GOVOR U GRADIŠČANSKOM SELU UZLOPU

Uzlop (Oslip) se smjestio nedaleko od glavne ceste koja vodi od Željeznog (Eisenstadt) prema Gijeci (Kittsee), najsjevernijem mjestu Gradišća. Od Željeznog je udaljen oko 8 km. Prema popisu u 1981. mjesto ima 1177 žitelja, pretežno Hrvata, koji su se ovdje naselili u 16. st. u vrijeme turskog osvajanja hrvatskih zemalja. Tradicija kaže da su to doseljenici iz okolice Karlovca i Zagreba. To su nam još posvjedočila prezimena, toponimi i svadbene pjesme.¹ Oni govore jednim čakavskim govorom. Čakavski govor podržavaju djeca u igrama, odrasli u poslovicama i »povidajkama« (pripovijetkama)² itd.

Dječje igre

Dječje igre općenito možemo podijeliti prema uzrastu na one za djecu do tri godine, od 3 do 6 godina (predškolsko razdoblje) i od 6 do 14 godina (školsko razdoblje). Djecom se do tri godine najviše igraju majke i bake. One im obično pjevaju niže navedene pjesmice sa svrhom da ih umire i razvesele. Ove pjesmice katkada služe i kao uspavanke:

1. Aj jaj sekulai
Stari nosi putnu jaj
Margaretu na prodaj
Trajštofi se j' podfuznuo

Ter je jaja razmeznuo
Stara j' došla siz pinjaču
Hustila jaj va kijkljaču.
ili Ter je hustila u kijkljaču

Novija varijanta je sljedeća:

Novija varijanta je sljedeća:
2. Aj jaj sekulai
Stari nosi putnu jaj
Margaretu na prodaj
Trajštofi sej' podfuznul
Ter je jaja razmeznul
Stara dojde sad s pinjaču
Ter je husti va kolaču. ili za kolaču.

3. Vuk sidi na cesti
Čizme je dao nevesti
Nevesta se raduje
Zjutra si je obuje.
Vuk sidi boz na cjesti
Čizme je dao svojoj nevesti
Nevesta se otim raduje
Rano jutro si ju obuje.

4. Ovde je zečić bižao (dlan)
Ov ga je vidio (palac)
Ov ga j' ustriljio (kažiprst)
Ov ga j' spekao (srednjak)

Ov ga j' pojtio (prstenjak)
Ali mali veli s (mali prst)
»Dajte i meni ča!«

(Susrećemo brojne varijante u: Splitu, Imotskom, Hvaru, Korčuli itd.)

5. Miš biži po polici
Buču nosi na glavici
Ciu, ciu, ciu
Miš, miš, huknu
Buča ali pukne
Ciu, ciu, ciu
Ljudi sada bište van
Vas svit je s buču poljan ili Ar je bu-
čom svit vas poljan
Ciu, ciu, ciu.
6. Jedan, dva, tri, četiri, pet,
Čizme dostat ćeš ti vred
Pak još k tome lačice
Dobri sinak majčice
7. Puzi puzi po vodi
Mačka kuha lobodu
Dokle puze dopuzi

Mačka skuha i poji.
8. Prošnja djece:
Stari otac stara mati
Kupite nam mačku
Miši su se zakotili ter
Ter po hiži skaču.
9. Jedan, dva pucari
Tri, četiri tucari
Pet, šest stari višac
Sedam, osam laku noć
Devet, deset spat ću pojt.
Drugi oblik:
Jedan, dva pucari
Tri četiri tucari
5, 6 stari zec
7, 8 stara viverica
Ka si kinči svoja lica.

Povidajka uspavanka

Ovčinja pastir

Bio jedan ovčinja pastir, ki je imao čuda ovac. Dospio je velikoj vodi, prik ke peljao uzak most. Nut vagnao je pastir vsvako pojedino ovce prik mosta. Dalje ide povidajka, kad vsa ovca budu prik mosta. Spi sad, a mišlim da će to zjutra jur biti.

Igre predškolske i školske djece. Premda su ovo dva posebna razdoblja, brojenice su omiljele u djece u ovim godinama. To su male pjesmice koje jedno dijete izgovara u krugu svojih drugova na taj način da svaka riječ na kraju pjesmice pokazuje na jedno dijete, koje mora izaći iz kruga. Brojenice se ponavljaju dok ne ostanu samo dvojica. Zadnji od ovih mora brojiti, ostali se sakrivaju a on ih traži. Osim za sakrivanje brojenice se primjenjuju i kod hvatavice, gdje zadnji hvata drugove. Navodimo uobičajene brojenice:

1. An dan deni
Suraka tika taka
Ale bale bum
2. Ekati, pekati zukati me
Ale bale domine
Is ka Brot in der Not
Mišl maušl Maus is tot.
3. Ekati pekati cukati me
Auto bauto mi
Ti si sada vani
4. Agca, bagaca, staroga klapaca
Tintus, tentus na pešči van
5. Jive je na vrtljacu,
Koliko ptic je ulovio?
Jedan dva tri ti si van
6. Jedna guska ima 9 jaj
Zem si jedno ter poj kraj.

7. Jedan dva tri
Opasan si ti
8. Kad kovač konje potkuje
Koliko čavlov mora imati
Tri
Jedan dva tri ti si vani
9. Jedan dva dec
Ti si stari zec
Ja sam mlada viverica
Ti si stari zec
Drugi oblici:
An dan deni, surakafeni
Suraka tika taka, ale bale bum
Ekati pekati sukati me
Ale bale domine
Is ka Brot in der Not
Mišl Maušl Maus ist tot

Ekati pekati cukati me
Auto baito mi
Sada si ti vani
Agaca, bagaca staroga klapaca
Tintus tentus ti si vani

Podbadanje rukozvorcev:

Krajačić Cigidrio
Kozu peljaš na vrtić
A z vrtića na sajam
A ziz sajma Vorištan
(hrv. selo u Grad.)
Z Vorištana, na gomilu
Ter je hiti pod kobilu
drugi oblik
Krajačić cigidrić
Kozu peljaš na vrtić
A z vrtića na sajam
A z sajma Vorištan
Z Vorištana na gomilu

- I ju hiti pod kobilu
10. Na poljani su ptići bili
Cukar su nam vas pojili,
Jedan, dva, tri, ti si vani.
 11. Dini dana.
Cigan ima sana,
Ciganica oje,
Ter je skupa dvoje.
 12. Mare, Bare, kokoše su šare,
Jedan petelin je bio,
Toga bi si rado zio. (ili zieo, zeo)
 13. Pužu govori dijete:
»Puž, puž, pusti roge van
Za četiri i jedan
Ako je nećeš pustiti
Hižu ću ti prodati«.
Čuje se i
»Hižu ću ti razbiti.«

(Sabrao: J. Höld)

Brojenice slične ovima pod broje 1, 2 i 3 naći ćemo ne samo u Hrvatskoj već i u Sloveniji, Poljskoj, Švicarskoj itd. Brojenice pod brojem 8, 9, 13. slične su onima u Splitu, a pod brojem 1, 6 i 9 iste kao u Frakanavi.

Dr Fran Ilešić pronašao je da neke riječi potječu iz latinskog jezika. Ove su riječi dospjele u dječje igre, po mišljenju navedenog, kada je latinski prevladavao u školama ovih naroda. Kako je dječji duh konzervativan, te riječi koje se više ne razumiju djeluju tajno i zabavno. Tako su se sačuvale i ove latinske riječi u dječjim igrama.

Igra »Most«

Na ulici se jigraju djevojčice od okol 8 godina koje gradu rukama most. Vse druge šecu se kroz most. Pred jigrnom odluču se djevojčice mosta ka je »nebo« ili ka je »pakao«. S ovom pjesmom začne jigra:

Bože, Bože, tata gre,
Ticu nosi prez noge
I kugljicu vina
I putnicu piva
Ko budemo pili
Na kćerkice (sinka) piri.

Pri posljednjoj riči se most zapre (ruke se spuste), a jedna djevojčica je olovna i ona se odluču na djesno ili livo / ne zna ali ko je nebo /. Se odluču na livo, ko dojde va pakal, ar je nebo na desno. Ki je »vrag« se smije.

Slična se igra čuje i u staroj domovini.

O vrulici (zviždaku) i prdi (trubi) od vrbove kore

Jedna od najzanimljivijih dječjih igara bila je izradba zviždaka, koje su zvali vrulice (šudlice), od vrbove kore. Izrađivali su ih muška djeca od 10 do 12 godina. Zviždaljke i trube su izrađivali u proljeće kad se kora vrbe najlakše guli. Vrulice su činili od tankih grančica; kora bi se gulila udarcima nožića i pri tome bi se pjevalo.³ Imaju više ovih pjesmica, ovdje navodimo dvije:

Vrba, vrba hodi
Tvoja majka je va vodi
Tvoj otac je sveske sikao
Mački je pak rep odsikao.

ili

Vrba vrbovača
U hrastovi laća
U brezovom venci
U zelenom pasci
Ču te zakovati
Nigdar van pušćati.

(sakupio: J. Höld)

*Prde*⁴ su trube duge do 30 cm, spiralno savijene, dok su *prdice* nešto manje. Prve su se gulile s deblje vrbe, druge s tanje. Djeca bi, kad bi se izdovoljila, razbila svirale. Inače samo sviranje nije imalo nikakva simbolična značenja, a djeca su svirala više iz zabave.

Čakavski govor u povidajkama (narodnim pripovijetkama)

Stakleni brig

Ovde od zgora kod malina, onde je potok i sinokoše. Onde jedan junak imao sinokošu, jer je htio travu kositi. Jednoć je kosio, ter su došle tri lipe divojke. To su bile vile. On se sramio. One su se svikle i su se va vodi kupale. Pratež (haljine) su na travu vrgle, a na pratež ringl (prsten). On je na nje gledao. Jedna mu je bila najlipša i va tu se je zaljubiu. One kad su bile gotove su se opravile (obukle) i prošle.

On je drugi dan opet išao tamo i one su su se opet kupale. I tako oš jedan dan pa je gledao kamo si ju ringl (prsten) vrgla te joj ga je zeo. Kad je bila gotova, da proć nije mogla, kad nije imala ringl. U tom ringlu je moć. Ona ga je lipo prosila da neka joj ga da. On joj ga nije htio dati, već da ona mora ići s njim. On je sam, da treba žensku. On je prosio da neka bude njegovu žena. Ona hoće pojti, ali on joj nigdar ne smi reći: »Biela vila.«

On se je ringl sranio va njego žep. Kada je ona prala, išla je gledati va žep da će rubac oprati i našla njen ringl. To mužu nije rekla.

Kad je ona bila jedno ljeto kod njega, ona mu sina rodi. Kad je bio krst, dite krstilo, bili su kumovi, koje su gostili. Vinom su se napili, a on je dignuo staklo (čašu) i si je zajačio (zapjevo): »Lipa moja biela vila.« Kad je on to zajačio, onda se ona stala, upravila i na oblok van zletila. On za njom, van poče vikati, neka ide najzad, da ča će on sa tim ditetom, malim, da je li ga ne miluje. Ona je išla najzad i dite na sredini prekinula i rekla: »Tebi pol, a meni pol.« I opet izletila. Ako ju oš kani imati, onda mora na Stakleni brig po nju dojt.

On je otišao po nju na Stakleni brig, tamo ju je iskao. Putovao je kroz lozu (šumu), pa onda je došao do jednog stabla, pa ču tice piukat, a bilo je jako zima. On je vidio da je tićicam zima i ju pokrio z njegovom jupom (kratki kaput). Kad je došla stari orao (orlica) je rekla: »Kad bi znala reka ki je moje male tice pokrio, bi mu svaku želju spunila.« Onda se je muž javio i rekao je: »Ja sam ji pokrio!« Orao pita: »Ča si žiliš?« Muž joj poviđa da želi na Stakleni brig. Tica ga zame na hrbat i ga nosi k Staklenom brigu.

Kad su daleko letili reče tica: »Ja sam oslabila. Imaš ča za jisti, jer te moram doli pustiti.« On je imao kus slanine, ki ga je dao. Potom su letili dalje. Opet orao oslabi i on joj da kus kruha. Onda dalje lete i opet orao oslabi, a on ništa nima i si odreže od stegna kus mesa i tako dojdju na Stakleni brig. Tica otide.

Na Staklenom brigu je bio velik grad (dvorac) od bieli vilov. Dojde jedna biela vila i muža upita: »Ča hoće?« On, da išće njegovu ženu. Ona pojde po nju i pošalje je van. »Kako si ti simo došao?« Imamo oštru gospodaricu, ali ćemo pokusit. Ona

ga je opeljala gospodarici i on gospodaricu prosi za njegovu ženu. Gospodarica reče: »Do ranoga mora on pšenicu posijati i do rano jutro mora biti kugluf od te pšenice na stolu.«

Njegova žena je imala prsten i reče mu: »Ništa se ne boj! Sve će biti u redu.« Ona je prsten obrnula i došli su patuljci i sve je bilo do ranog ča je bilo zapovidano.

Drugi dan je moralo biti trsje zasađeno i flaša crnoga vina od toga trsja na stolu. Opet je vila prsten obrnula i trsje je bilo zasađeno i flaša crnoga vina na stolu.

Treći dan mu je stavila sve bile vile ča su bile u gradu, da izabere svoju ženu. Sve su bile jednake. On se je opet pobojao. Žena mu je rekla: »Na onu vilu koju muha sjede, to sam ja.« Onu neka čvrsto drži i da ne popusti. Sve je bilo tako. Vile su se postavile i na jednu je muha siela, a to je njegova žena bila, koju je on među vilama izabrao.

Sada je gospodarica popustila i smio si je konja zibrati ki će ji domom nositi. Opet se je zabojavao, jer su bili svi jednaki. Žena mu reče: »Pazi! ki konj na vrata pogleda, onoga za uzdu zemi i ne pusti!« Tako je bilo. Onaj konj ki je na vrata pogledao, onog je za uzde zeo i ne popustio.

Sada su odjahali. Kada su daleko odjahali, ona je čula štrohati (topotati) i reče mu žena: »Stara je za nam!« »Sada moraš paziti: ti ćeš biti malinar (mlinar), a ja molin (mlin). Moraš biti gluh i ništa odgovarati.« Vila obrne prsten i on postane mlinar, a ona mlin. Stara je ispitivala da li je vidio jahače. On se činio gluh, a stara je rekla: »On je bedast, idemo dalje.«

Jahali su i oni dalje i po kratki časi opet vide staru za njimi. Vila obrne prsten i oni postanu rimljak (bara) i raca. Sada stara nije ništa mogla i pojde najzad, a oni va miru pojdu domom.

Kad dojdu domom, konja zavežu za jaslje, muž projde po sjena. Kad je sjeno donio, konj mu reče: »Ne davaj mi sjena ja to ne morem jisti, ja sam tvoja krsna kuma, bila sam tute zaviškana. Moram opet najzad!« On ju odveže i ona projde.

Oni va miru lipo živu i ako oš živu oš im dobro ide.

(po pričanju Julijane Grillenberger)

Biela vila i cipel

Jedan muž je na Golem brigu na vinogradu dugo va noći delati. Onde je bio velik kamik (kamen). Za tim kamikom je biela vila ležala, a on je va nju gledao, kako je jako liepa, pa je prošal domom. Drugi dan se je stao va noći i pošao opet gledat lipu bielu vilu i treći dan je išao, a žena se je misliła kamo ide, ča on to dela. Sad se ona stala i za njim išla da ju on nije vidiu i kad je tamo došla ter je vidila da je onde ta biela vila, a muž ju gleda. Žena je njemu rekla: »Očuvaj vas Bog, »ter se dala i pošla domom.«

Kad je njegova žena prošla, biela vila je mužu rekla: »Srića tvoja da tvoja žena nije zapsovala, a kad bi bila zapsovala ne bi ti biu živ odavle prošao. Ona je svikla cipel i mužu dala neka to nosi ženi, a on neka se ne vrati na taj brig. Kad je on domom došao je ženi cipel dao, a žena ga na oblok vrgla i išla spat.

Kad su se rano stali, cipel je bio pun zlatni dukatov, kad su ju htili spraznit, cipel, opet se je htio napuniti. Oni su bili jako bogati i nisu tribali već djelati.

Po pričanju Julijane Grillenberger

Kako su postale biele vile?

Stari oci su povidali da su biele vile potakle (potekle) od Adama. Adam je ima sto i dvadeset dice. Kad je Bog pitao ,koliko dice ima, njega je sram bilo pa je polovicu sranio. Ta sranjena dica su postala biele vile.

Po pričanju J. G.

Biele vile na Bubnjevom brižiću

Na Bubnjev brižiću nedalek je htio jedan muž zaran, rano kada je bilo vruće, jutrom orati. Kad je bilo u šest uri je htio zvoniti va crikvu, on htio vole zavezati i projti va crikvu i tako već dana. Jedno jutro je on našao grebljicu (ožeg) bez držala. On ju je načinio nasadiu i na mjesto vrgao.

Sada u šest uri on opet ide va crikvu. Kad je došao z crikve nazad, je našao veliki lib (hljeb) bieloga kruha. Gribljice već ni bilo.

Kad su ljudi počeli, kasnije, psovati i zakljinjati — biele su vile otud prošle.

Po pričanju J. G.

Vile u povidajkama Uzlopčana

Uz čikanje perja, kumušanje kukuruza i druge poslove u kući obično su se pričale povidajke. Ovdje iznosimo neke koje do sada nisu objavljivane kao: »Stakleni brig«, »Biela vila na Bubnjarevom brižiću«, »Kako su postale biele vile?«, »Biele vile i cipel« i »Kako je kukurica dobila ime.«⁵

U povidajkama Uzlopaca često se susreću vile kao i kod drugih Hrvata u Austriji i Madžarskoj. To je opća pojava kod slavenskih naroda. Povidajka Kako su postale biele vile slična je priča što ju je zapisao Juraj Franković kod Hrvata u madžarskoj Podravini. (Vidi Gyory Franković: Vile — Törtenetek a Drava Menti Horvatoktol, strana 248, Pecs 1975).

Kako je kukorica dobila ime turska

Kad su Turki vojevali va naši krajini dopremili su si iz Turske krmu za konje. Imali su siena, pak kukorice. Kad su krmili konje, spalo je nekoliko zrna na tle. Kad su pak znikla i doprimili veliko klasje, od onda se pozna u našem kraju kukurica, ka se u nikom hrvatskom selu (kao: Pandrofu, Bjelom Selu, Novom Selu) ime-nuje i turska.

Ispričao I. Wiedenhofer

Možda su neki Hrvati tek u Gradišću upoznali kukuruz od Turaka ili su pak po uzoru na Nijemce (Turkische Weisen — turska pšenica) nazvali turska.

Čakavski govor u poslovicama i zagonetkama

Poslovice

Poslovice su male izreke, koje u sebi sadržavaju pučko iskustvo nastalo stoljećima. Izvjestan broj sadržajno istih poslovice susrest ćemo kod drugih naroda, što ukazuje na stjecanje istog iskustva. Među poslovicama Uzlopa ima zajedničkih i u staroj domovini, te se može zaključiti da su ih Hrvati tamo donijeli.

Poslovice:

1. Lako je prošao u vodu đogat, kad sam rado u nju skoči.
2. Išla bi baba Rim, kad bi imala s čim.
3. Žaba se ne treba va vodu sunut ar sama skoči unutra.
4. Žena, kosa i fajba (lula) se ne posude.
5. Bolje jednoga repca va šaki, neg tri na krovi (ili nego golub na krovi).
6. Ki drugomu kopa jamu, taj sam spadje va nju.
7. Pokažeš kome mali prst, hoće imati svu ruku.
8. Tri žene pa jedna guska stvore sajam.
9. Pijancu se mora i voz (vozom) sijena ugnuti.
10. Tri kuharke, jedan gost, još ni bilo jila dost.
11. Čim je već bab, s tim je dite kilavije.
12. Draži mi je rebac va šaki neg staglic (češljugar — Distelfing) na krovu.
13. Pod vežnimi (glavnim) vratu je poznat gospodaricu.
14. Kakav je kapurao (kapural) takova je sva sprao (alat).
15. Ticu je poznat po perji.
16. Jednome se vidi kuharica, drugome pop.

17. Protiv vjetru puhat je zaman.
18. Ki ljen za iskanje u redu drži.
19. Željezo se mora klepati (kovati) dok je vruće.
20. Pustiš kokoš (ili kozu) na jarak ide i na gredu.
21. Zaman su gusle va malini (uzalud su gusle u mlinu).
22. Bolje jednu kiticu cijeća jednom živom, neg tri vjenca na škrinju.
23. Bome teško je kokoš vagnat u vodu ali froš (žaba) skoči sam va nju.

Zagonetka:

1. Ana Bauer rođ. Jagšić 1899, učiteljica u m. (dječje igre)
A je poslije gluho
Kadkat ima dvoje
Gluho ob dvoje
2. Silo bodilo po svitu j hodilo
Ni pilo ni jilo a još je živilo

Nazivi za tri poljodjeljske alatke

Prije drugog svjetskog rata mogli su se vidjeti plugovi na njivama. Njih su danas zamijenili traktori. Ovo su nazivi plužnih dijelova:

1. plužne ručice, 2. plužni prilag, 3. plužno željezo, 4. plužni gredalj, 5. plužna glava, 6. uha za odku s ku se čisti plug, 7. uho redni klinac da ide plug dublje (dublje) ili plitije (pliće), 8. plužni visi na gredlji u lanci, 9. konac gredlja, 10. plužna daščica, 11. (ne postoji naziv), 12. plužni nož ki najper zemlju riže.

Cip

Početkom ovoga stoljeća cipom su se mlatili pšenica, hrž, zob, leća, grah itd.

Dijelovi cipa su: 1. cipni glavni rimjak, 2. cipni rinčaci, 3. cipni glavić, izrađuje se od kože divlje svinje, 4. cipni sredovež, izrađuje se od kućje kože, što je vrlo žilava, 5. cipna palica, 6. cipno udrilo.

Jaram bi vezali volovima da vuku kola. Danas se rijetko vidi. Dijelovi su: 1. željezne kući, 2. šija na vrat, 3. drvene kući, 4. kerčeru, 5. podbranja.

Uzlopački je meki čakavski izgovor. On je lako razumljiv i pripadnicima ostalih dijalekata (štokavcima i kajkavcima) u Gradišću jer su se ovi dijalekti miješali prilikom susreta na sajmovima, proštenjima itd. Jat izgovaraju kao ja, npr: svjat. Miješaju ikavicu i ekavicu. Dobro razlikuju č i ć.

U govoru ima i arhaizama, kao: vračitelj (liječnik), čudo (puno), muka (brašno), godina (kiša) itd.

Prihvaćene njemačke riječi: ringl (prsten), fajba' (lula), flaša (staklenka) ili mađarske: kišbirov (bubnjar) prilagodile su se ovom obliku hrvatskog jezika u izgovoru i naglasku. Utjecajem crkve primili su neke latinske riječi, koje su također prilagodili duhu svoga govora, kao: malin (mlin), cimator (groblje) itd.

U zadnje doba često posjećuju domovinu, a u školi djeca uče hrvatski književni jezik. Sve se to odrazuje u govoru, povidajkama itd. ovoga sela.

Izvori

1. Jožef Höld: Sammlung burgenlandischer Kinderlieder, rukopis kod Landes muzeum im Eisenstadt.

Bilješke o pripovjedačima

1. Ana Bauer rođ. Jagšić 1899, učiteljica u m. (dječje igre)
2. Julijana Grillenberger, rođ. Hergović 1878, umrla 1976, uz pomoć svoje kćerke Marije Sinovac rođ. 1912, obje domaćice (povidajke)
3. Cecilija Höld rođ. 1920, domaćica (poslovice)

4. Jože Höld, rođ. 1911, direktor osn. šk. u m. (dječje igre, poslovice, zagonetke i povidajku: Ovčinja pastir)

5. Ivko Wiedenhofer, rođ. 1904, poljodjelac (anegdota o kukuruzu i nazivi za dijelove pluga, cipa i jarma).

Literatura

1. Fran Ilesić: O dječjim igrama, Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena VII, str. 220—225.

2. Božidar Širola: Fućkalice, svirale od kore svježeg drveta, Zagreb 1932.

BILJEŠKE

¹ N. Ivanović: Uzlop, hrvatsko selo u Gradišću Austrija, str. 16, 35 i 72.

² Riječi u zagradama su književne.

³ Istu takvu izradbu svirala susrest ćemo, kako piše dr B. Širola, u Kralju kod Bihaća, Crikvenici itd. Zanimljivo je da su trube posve iste kao one u Krasu, na otoku Krku.

⁴ Naziv *prde* susrest ćemo u Donjem Vidovcu (Prelog), Lonjici, Vrbovcu, Mariji Bistrici, Kutjevu itd.

⁵ Osim ovih koje je 1976. zapisao autor u fonetici Instituta za narodnu umjetnost u Zagrebu nalaze se uzlopske povidajke pod br. 855, a sabrala ih je prof. Nives Ritić-Beljak g. 1977.